

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΙΣΤΟΡΙΑ 2015

A1.(α). Ορεινοί : Μέσα στην εθνοσυνέλευση του 1862-4 συγκροτήθηκαν οι πυρήνες των δύο μεγάλων παρατάξεων, των πεδινών και των ορεινών, όπως ονομάστηκαν.

Οι ορεινοί απαρτίστηκαν από διάφορες ομάδες (υπό τον Δ. Γρίβα και τον Κ. Κανάρη) με κοινό στόχο την αντίσταση στην πολιτική των πεδινών. Βρήκαν υποστηρικτές μεταξύ των μικροκαλλιεργητών, των κτηνοτρόφων, των εμπόρων και των πλοιοκτητών. Ο λαός συμμετείχε ενεργά στη συγκρότηση αυτών των δύο παρατάξεων.

A1.(β). Φεντερασιόν : Μετά το τέλος των Βαλκανικών πολέμων, η ενσωμάτωση της Θεσσαλονίκης στην Ελλάδα, μιας πόλης με σημαντικό – για τα μέτρα της περιοχής – βιομηχανικό υπόβαθρο και με κοσμοπολίτικο χαρακτήρα, αποτέλεσε σημείο αναφοράς για το εργατικό κίνημα. Η μεγάλη πολυεθνική εργατική οργάνωση της πόλης, η Φεντερασιόν, με πρωτεργάτες σοσιαλιστές από την ανοιχτή σε νέες ιδέες εβραϊκή κοινότητα της πόλης, αποτέλεσε σημαντικό δίαυλο για τη διάδοση σοσιαλιστικής και εργατικής ιδεολογίας στη χώρα.

A1.(γ). Πατριαρχική Επιτροπή (Οκτ. 1918) : Η επιστροφή των προσφύγων στη Μικρά Ασία ξεκίνησε τους τελευταίους μήνες του 1918 μετά τον τερματισμό του πολέμου για την Τουρκία. Τον Οκτώβριο του 1918 συστάθηκε στην Κωνσταντινούπολη Πατριαρχική Επιτροπή, με σκοπό την οργάνωση του επαναπατρισμού των εκτοπισμένων, με τη βοήθεια του Πατριαρχείου και της Ελληνικής κυβέρνησης. Η παλιννόστηση έγινε τμηματικά, με την μέριμνα του υπουργείου περιθάλψεως, και επιτράπηκε αρχικά να επιστρέψουν οι ευπορότεροι και οι πρόσφυγες οι προερχόμενοι από ορισμένες μόνο περιοχές της Δυτικής Μικράς Ασίας. Οι περισσότεροι επέστρεψαν στις εστίες τους μετά την απόβαση του Ελληνικού στρατού στη Σμύρνη το Μάιο του 1919. Μέχρι το τέλος του 1920 η πλειονότητα των προσφύγων είχε επιστρέψει στη Μικρά Ασία και την Ανατολική Θράκη.

A2.(α). Λάθος _ σελ. 71

A2.(β). Λάθος _ σελ. 81

A2.(γ). Σωστό _ σελ. 248

A2.(δ). Λάθος _ σελ. 208

A2.(ε). Σωστό _ σελ. 253-254

- B1.(α)** σελ. 137 «Μετά την υπογραφή ελληνικής κυβέρνησης»
σελ. 140 «Την περίοδο 1919 – 1921 Αρμένιοι και Ρώσοι»
- B2.** σελ. 46 «Οι διαφορές του αγροτικού ταξικό περιεχόμενο»

Γ1.(α)

«Στις 24 Ιουλίου 1923 επίμαχων περιοχών» σελ. 149-151

«Με βάση το άρθρο 11 των ανταλλαξιμών» σελ. 151-152

Πηγές – Παραθέματα

- Πληροφορίες από το κείμενο Α που επιβεβαιώνουν την Ιστορική Γνώση

Η Επιτροπή προερχόμενη από Ελλάδα προέβη στις ακόλουθες ενέργειες :

- Καταγραφή ονομάτων και περιουσιακών στοιχείων των ανταλλαξιμών
- Ενημέρωση πως επίκειται ανταλλαγή πληθυσμών
- Σύσταση για ψυχραιμία και γενναιοότητα και παράλληλη εκποίηση της ακίνητης περιουσίας των ανταλλαξιμών

- Επιπρόσθετη πληροφορία

- Η Επιτροπή ενημέρωσε τους Ελληνογενείς που έχασαν την Εθνική τους συνείδηση πως μπορούν να μεταφερθούν και αυτοί στην Ελλάδα.

Σχόλιο

Το κείμενο Α αποτελεί μια άμεση μαρτυρία των συνθηκών που βίωσαν οι Ανταλλάξιμοι.

Γ1.(β)

«Όταν έγινε γνωστή Ελληνικού κράτους» σελ. 151

Πηγές – Παραθέματα

Τα κείμενα Β και Γ που αποτελούν χωρία διπλωματικών και ιστορικών έργων αντίστοιχα εξηγούν και αιτιολογούν τη στάση και τις ενέργειες του εθνοσωτήρα Ελευθέριου Βενιζέλου μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή στο θέμα της ανταλλαγής πληθυσμών:

- Ο Ελ. Βενιζέλος επεδίωκε την ανταλλαγή πληθυσμών μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή («{το 1923}», από το κείμενο Α) («Μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή», από το κείμενο Β) εξαναγκαζόμενος από την πολιτική των Νεότουρκων και του Κεμάλ που επιδόθηκαν σε εθνοκάθαρση («Ο Μουσταφά Κεμάλ...της αυτοκατορίας»)
- Ο Ελ. Βενιζέλος από μια πρωιμότερη περίοδο είχε –εξαιτίας της διορατικότητάς του- διαισθανθεί πως η ανταλλαγή των πληθυσμών θα

οδηγούσε σε οριστική λύση («και στο ζήτημα ... ήδη από το 1914», κείμενο Γ).

- Εξαιτίας των συνθηκών ο Ελ. Βενιζέλος θεωρούσε τη φυγή των Ελλήνων επιτακτική («μη αναστρέψιμη», κείμενο Β) εκτιμώντας πως επίκειται η βίαιη εκρίζωσή τους («Η εκδίωξη... ήταν απλώς ζήτημα χρόνου», κείμενο Β)
- Εκτίμηση του Ελ. Βενιζέλου ήταν πως αν η Ελλάδα δεν συνηγορούσε υπέρ μιας αμοιβαίας ανταλλαγής πληθυσμών θα έχανε τη νομιμοποίηση να απαιτήσει την αντίστοιχη μετανάστευση των μουσουλμάνων από την Ελλάδα.

Δ1. « Αλλά το πιο σημαντικό ... βαρύ κλίμα διχασμού» σελ. 208-209

Σύμφωνα με το κείμενο Α:

- Ο Ελ. Βενιζέλος («σύμβουλος της δικαιοσύνης») μετά τα 2 πρώτα έτη της διακυβέρνησης («1900») προτείνει στον ύπατο αρμοστή μια διπλωματική πολιτική απεμπλοκής του Κρητικού ζητήματος.
- Ο Ελ. Βενιζέλος πίστευε πως η συνέχιση του υπάρχοντος καθεστώτος εμπόδιζε την εφαρμογή ουσιαστικών μέτρων για την Πολιτεία της Κρήτης, εδραίωνε την υποταγή της στις Μεγάλες Δυνάμεις και την καθιστούσε υποχείριο συμφερόντων .
- Αντίθετα, πίστευε πως η ολοκλήρωση της αυτονομίας – που θα επιτυγχανόταν με σταδιακή μεθόδευση- θα προάσπιζε τα εθνικά συμφέροντα στο εξωτερικό και θα εδραίωνε την αυτονομία στο εσωτερικό.
- Ο Ελ. Βενιζέλος πρότεινε σύσταση πολιτοφυλακής από Έλληνες αξιωματικούς. (επιβεβαιώνεται από το σχολικό βιβλίο)
- Ο πρίγκηπας Γεώργιος είχε διαφορετική αντίληψη γύρω από το ζήτημα, επιδιώκοντας μια πιο ριζική και άμεση λύση.
- Είχε την πεποίθηση πως την εξωτερική πολιτική τη διαχειρίζεται μονόπλευρα η βασιλική οικογένεια, έχοντας πάντα και τη συγκατάθεση της ελεγχόμενης ελληνικής κυβέρνησης.

Σύμφωνα με το κείμενο Β:

- Ο πρίγκηπας Γεώργιος θεωρούσε αποκλειστικό δικαίωμα και καθήκον την άσκηση εξωτερικής πολιτικής («άσκηση της εξωτερικής ... μοναρχίας») και ανέλαβε ατομικές ενέργειες για το Κρητικό ζήτημα χωρίς τη συνδρομή της κυβέρνησης («ανέλαβε μόνος...διαπραγματεύσεις»).
- Ο Ελ. Βενιζέλος θεωρούσε εσπευσμένες τις μονομερείς συναντήσεις του ύπατου αρμοστή με τους ξένους παράγοντες και υποστήριζε πως η λύση έπρεπε να έρθει βαθμιαία («η πρωτοβουλία...με την Ελλάδα»)
- Στην πηγή αντιπαραβάλλεται η διαφορά αντίληψης ως προς το ιδεολογικό υπόβαθρο που αφορούσε τη διακυβέρνηση της Κρήτης. Από τη μια, ο ύπατος αρμοστής που επιθυμούσε μια δεσποτική διοίκηση με παρόντα τον ξένο παράγοντα. («δεσποτικής...κηδεμονία»), («Ο πρίγκηπας...Μεγάλες Δυνάμεις»). Από την άλλη, ο Ελ. Βενιζέλος που επιθυμούσε μια ανεξάρτητη αυτοδιοίκητη Κρήτη με

δημοκρατική αντίληψη που θα οδηγούσε τελικά στην ένωση με την Ελλάδα και το οποίο ο πρίγκηπας Γεώργιος έδειξε πως δεν αντιλαμβάνεται («πλήρους αυτονομίας...ενωτικού σκοπού»), («στάθηκε...κυρίαρχων»)